

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

No[n] esse leuiter credenda, nec in uniuersum damnandas, mortuor[um],
q[uæ] uiuis fieri dicuntur , apparitiones. XXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

¶ Non esse leuiter credendas, nec in uniuersum da-
mnandas mortuorum, quæ uiuis fieri dicuntur, appa-
ritiones.

Cap. XXVIII.

DEniq; in decimo suo dicto supra annotato, **Luthe-**
rus annitēs abrogare id p̄sertim missæ officiū, quod
ex ecclesiastico instituto celebratur pro fidelibus de
functis: catholice professionis cultoribus illi obiectā
tibus ad improbatōē tam prauæ assertionis, quod
animæ nōnullorū mortuorū apparuisse dicantur uiuentibus ami-
cis suis & familiaribus: petentes ab eis, missarum celebratiōē pro
se fieri & pro sui redemptione, aut cōtestantes, factas pro se huius
modi celebratiōes, magnā sibi opem tulisse ad celeriorē ex igne
purgatorio liberationem: respondet ausu temerario **Lutherus**, q̄
quid refertur de apparentibus post mortem spiritibus: eē uanū &
friuolum, dæmonisq; ludificationē, cū id non habeatur ex scriptu-
tura. quemadmodū prius ex eo est adductū: circa libri huius princi-
pium. Vbi etiam & illud ex eodē est cōmemoratum: quod errore
delusum obgarrit beatum **Gregoriū**, cum scribit **Pascalium** dia-
conū Romanum (de quo narrationē contexit libro quarto suorū
dialogorū, cap. quadragesimo) & alios nōnullos apparuisse uiuenti
bus post mortē: & ab eis sacræ oblatiōis atq; orationum suffragia
postulasse. Adh̄c it & illud circa eundē libri sui locum **Lutherus**,
ad maiorē improbitatis suæ exaggeratiōē: id ipsum quod narra-
t de ceconomō beati **Gregorij** post mortē excōmunicato à **Grego-**
rio, & propter tres aureos inter chartas eius repertos se grauibus
addictum esse p̄cenis contestato, postea tamen per triginta missa-
rū celebratiōē liberato: fuisse illusionē diaboli qua illudit **Gregori-**
um, ad stabiliendū hūana p̄cepta de paupertate. Et demū colligit,
nō esse fidē habedā apparitionib; mortuor;: quoniā sunt (inquit)
illusiones diabolicæ. Verū q̄s iure nō increpitet hāc effrenatā **Lu-**
theri impudētia: qua ne **Gregorio** quidē, uiro utiq; sanctissimo iu-
xta ac doctissimo (q̄ firma fuit ecclesię colūna: & iubar clarissimū)
parcit; obgarriens eū p̄æstigijs dæmonicis & subdolis illusiōibus
hallucinatu: qui totus deo plenus spirituq; sancto repletus, eo dire-
ctore in suis operibus agebatur. Quod autē de eius ceconomō hic
attulit **Lutherus**: ipse **Gregorius** in quarto libro suorū dialogorū,
I cap.

Gregori;
Pascalius.

LIBER SECVNDVS

cap. quinquagesimo quinto, nō de suo narrat & conomo: sed de q̄-
dam fratre sui monasterij (cui, Iusto nomē erat) medicæ artis peti-
to, inter cuius medicamina (nō chartas) inuentos scribit tres aure-
os: cū illo monacho post mortē, ob clandestinā illā pecuniæ deten-
tionē, in sterquilino sepultos. ¶ Cæterū ut ad hæc quæ de appa-
ritioibus mortuorū: hic effutit aduersarius, breuis adhibeat & suc-
cincta respōsio: ingenue fatēdū est, non debere quēpiā temere &
leuiter credere quibusq; apparitōibus mortuorū: q̄ fieri possint: q̄-
niā secūdū Sapiētis sentētiā, Qui cito credit: leuis est corde. Facile
siquidē satanas se trāffigurat in angelū lucis, & nactus hominem,
huiusmodi apparitionibus credulū: miris eum modis & astu uastro
solet eludere. Idcirco salutari admonitioni beati Ioannis penit⁹ ad
hæredū est: dicētis in prima sua epistola canonica. Fratres, nolite
omni spiritui credere: sed probate spiritus si ex deo sunt. Et in sa-
cris sanctoꝝ historijs nōnulli admodū cōmendātur ut prudētes &
circūspecti: quod, reuelatiōibus sibi factis de curanda sanctoꝝ cor-
porū sine honore terra cōditorū eleuatione, honoratioreq; in aliū
locū trāslatione: nō cōtinuo adhibuerunt integram fidem, sed sub
ueriti fraudē aliquā antiqui serpētis, deū supplices exorarunt: ut si
ex eo esset talis insueta apparitio, secūdo & tertio sibi eodē schema
te & modo fieret. Quēadmodū in historia inuētiōis sacri corporis
beati Stephani protomartyris: se factitasse scribit uenerabilis pres-
byter Lucianus. ¶ Verūtā mē altera ex parte, nō debet quisq; ob-
stinata fronte quascūq; mortuorū apparitiones in totū dānare: ut
facit hoc loco Luther⁹, neq; ea ducti opiniōe, q̄ uisōes oēs noctur-
næ & spiritū reuelationes hominib⁹ factę: sine discrimine aut de
lectu sint illusiones satanicæ, neq; ullæ tales fiāt authore deo, fieri
ue possint. Nēpe in sacra euāgelij historia sæpi⁹ legi⁹ angelus dñi
apparuisse sctō Ioseph, uiro sacratissime uirginis Marię in somnis
& admonuisse eorū, quę circa pueri Iesū ac sacrosanctæ matris e-
ius curā & custodiā, illi erāt agēda. Et Magi post inuentū stella du-
ce regem cæli & terræ, mysticisq; adoratum muneribus: acce-
perūt respōsum ab angelo in somnis ne redirent ad Herodē, sed p̄
aliā uia reuēterētur in suā regionē. Præterea in actis apostolicis le-
gitur dñs nō semel apparuisse beato Paulo nocte, eūq; cōfortasse:
admonens ut constans esset in tribulatione p̄ferenda, & p̄dicatiōe
euange.

II.

Eccl. 19
2. Corin. 11

1. Ioan. 4

III.
Lucianus
presbyter

Mat. 1 & 2.

Matt. 2
Actu. 18
Actu. 23
Actu. 27

euangelij. Cū igitur hæ factæ sint apparitiões cælitus, nō ad eorū q̄ apparuerūt subleuatōem & subsidiū, sed illorum quibus est facta apparitio: quis incredibile censeat, & fieri posse authore deo apparitiones mortuorū ope aliqua indigentū, ad eorū qui apparēt reuatiōem: Rursus, ut in actib⁹ apostolorū refert beatus Lucas, cū Paulus Troade ageret: uisio per noctem illi ostensa est. Vir Macedo quidā erat frans & deprecans eum; & dicens. Transiēs in Macedoniā: adiuuānos. Vt autē uisum uidit: statim quæsiuimus (inquit) p̄ficisci in Macedoniā, certi facti: quod uocasset nos deus eūāgelizare eis. Ecce uiso illo nocturno cognouit ipse Paulus, seruentissimus diuini uerbi annūciator: se procul dubio uocari à deo atq; admoneri, ut in Macedoniam trāsiret & illic p̄dicaret euāgelium regni. An & hæc apparitio fuit illusio dæmonica: per quā cura sset satanas hortari Paulum ut Macedonibus annūciaret Christum, quod unū maxime auersabatur & horrebat: Nihil fecit ista apparitio facta est ad opem ferēdā ei qui apparuerat: & toti regionis illius populo, pro quo loquebatur. Cur ergo cōsimili ratione & de sancti nō poterūt directore deo apparere uiuentibus: ad implorandū ipsorū adiutoriū? Desinat ergo Lutherus cauillādo obiectare, id ex scriptura nō haberi: q̄ mortui nō appareāt uiuis ad expetēda eorū suffragia. cū iā ostensum sit in scriptura haberi id ipsum: unde cōgrue & cōueniēter possis colligere huiusmodi mortuorū apparitiones. ¶ Porro dicitur est fortasse nobis hic Lutherus, eos quos apparuisse modo dixim⁹ nō fuisse mortuos, se autē dūtātaxat dānare apparitiões mortuorū & ex hac uita sublatorū, q̄ dicūtur uulgo fieri uiuentibus. & ergo hæc omnia modo adducta: nihil cōtra eū militare. Cui pro respōsione ad hunc cauillū, obijciem⁹ dehinc & mortuos: qui uiuis dicūtur uere & citra illusionē aliquā apparuisse. In primis in secūdi libri Machabæorū ultimo capite narrat Onias (dū uiueret) summus sacerdos & sanctitate spectabilis, post mortē suā, orantis speciem præ se ferens: apparuisse Iudæ Machabæo, in iuro pugnam cōtra sacrilegum Nicanorē, & in hac uisione, etiā sanct⁹ propheta Hieremias altitisse socius Oniæ: tradidisseq; Iudæ gladium aureū, tanq̄ futuræ uictoriæ pignus. Attamē uterq; eorū: erat iam pridē uita defunctus. Sed quis adeo delirus erit & mente captus: ut cōtra scripturæ sacræ sententiā, hanc uisionem tam conso-

III.

2. Mach. 19

l 2 latoriam

latoriã obganniat fuisse confictã astu dæmonico; cū eius enarrati-
 one milites Iudæ maiorē in modū fuerint ad pugnã cū summa a-
 lacritate animati, & illustris uictoria (prostratis hostibus, cæloq;
Nicanore) à Iuda & suis obtenta: indicauerit nō uanã fuisse eam
 uisionē. Hoc igitur ex loco discat **Lutherus** & fateat, ex scriptura
 haberi: interdū mortuos etiã dirigente deo uiuis apparere. Sed ne
 scio reuera, utrū tandē eo demētiã deuenire uolet **Lutherus**, oēs
 p̄miscue dānans mortuoz; apparitiōes: ut & **Moysen** uisum cum
Helia, p̄pheta in trãfiguratiōe dñica, dicat ludificatiōe satanæ illic
 apparuisse, q̄ lōgo ante tpe fuerit uita exēptus. Quod si dicere ten-
 taret: ilico ducēdus esset extra castra tanq̄ blasphemus, & lapidib⁹
 obruēdus in om̄i populo. ¶ Adde q̄ in historia passiois candidissi-
 mæ uirginis **Agnetis** (quã p̄clare cōscripsit beatus pater **Ambrosi-
 us Mediolanēsis** antistes) narrat **Constãtia** filia impatoris, ad se-
 pulchrū eiusdē uirginis & martyris in orōne prostrate ad impetrã
 dā corpis sui sanitatē, & somno placido correptę: apparuisse ip̄a be-
 ata **Agnes**, & deuotã sibi **Costãtia** integre curasse. Sãctę etiã **Lu-
 cia** adhuc sup̄stiti, ad sepulchrū sacre uirginis & martyris **Ag-
 the** in orōne excubãti, pro sanitate suæ matri ualitudinariæ obtinē-
 da: legi apparuisse ipsa gliosa uirgo **Agatha**, regno iã cælesti poti-
 ra, & dulcissimo alloquio beatã **Luciã** cōpellasse, illiusq; matrē red-
 didisse à profluuio sanguinis om̄ino incolumē. Ad idē quoq; com-
 probandū, haud parū facit exēplū sanctoz; martyrū **Geruasii** &
Prothasii: quorū corpora inuenit beatus **Ambrosius Mediolan-**
Geruasius
Prothasius
Ambrosius
Gamaliel
Sanctus
Stephanus
Dionysius
Dagobertus
 anno secūdo **Theodosii** imperatoris, Nam ambo, illi apparuerunt
 una cū beato **Paulo** apostolo: declaraueruntq; locū ubi sua corpo-
 ra erant recondita. Quæ cū ingēti deuotiōe **Ambrosius** terra effo-
 dit, qua iã diutius abstrusa delituerāt: & cū magna ueneratiōe ad
 basilicã sanctæ **Faustæ** transtulit, illucq; publice honorãda reposu-
 it. ¶ Ad hæc, sanctus itidē **Gamaliel** uenerãdo sacerdoti **Luciano**
 nocturna apparitiōe se spectandū exhibuit: suiq; corporis & socio-
 rū eodē humatorū loco (inter quos, præcipu⁹ erat beatus **Stepha-
 nus**: martyrū primitiæ) detectionē, decētioremq; collocationē ab
 episcopo **Hierosolymitano** fieri postulauit. cuius quidē rei faciun-
 dæ, **Lucianū** esse denūciatorē uoluit. ¶ Demū beatus **Dionysius**
Areopagita haud dissimiliter **Dagoberto** regi in somnis apparēs:
 admonuisse

admonuisse eum fertur, quod suum corpus suorumque sociorum exuias terræ uisceribus etuendas, honestioreque loculo reponendas curaret. Quod & de plerisque alijs sanctis, proptum fuerit ex ipso: historijs comonstrare: eos inquam, uiuentibus ad suos corporum eleuationem faciendam citra fictionem & dolum apparuisse. Si igitur ipsi æternæ beatitudinis participes: hoibus apparuerunt hanc adhuc agētibus uitam, ad uenerationem sacrorum suorum corporum, religarum & cinerum repositionem: quod incredibile fuerit aut improbabile, & animas defunctorum apparere uiuis interdum ad implorandam eorum operam, suffragium & adiutorium, pro sua liberatione ab igne expiatorio quo detinentur: Sicut enim illi, quod sibi honorificum est & comodes, ea apparitione expostulasse noscunt: ita & hi, quod sibi utile est & accomodum atque in dei cedens honorem, huiusmodi apparitione permittitur à deo exposcunt. Neque ulla queat assignari ualida ratio: cur horum potius quam illorum apparitionem fieri posse hoibus, abnegemus. Non recte igitur Lutherus in uniuersum omnes hasce danant mortuorum apparitiones: quod est huius capitis propositum.

¶ Non esse etiam improbanda, publica rei literariæ gymnasia: neque in disciplinarum professione magisteria, contra Lutheri placitum. Cap. XXIX.

LXpeditis omnibus quæ ad decem dictorum Lutheri I. in primo libri huius capite adductorum ex libro eiusdem de abroganda missa priuata, responsionem, conuulsionemque pertinent: antequam huius nauigationis uela complicemus, extremamque libro huic imponamur manum: congruum duximus & utile, unum, adhuc eius dictum (quod supra annotatum non est: quoniam ecclesiastici gradus sortem & officium missæ, è directo non concernit) in eodem de abroganda missa libro contentum in presentia confutare, quod non solum falsum sit & erroneum: uerumetiam Christianæ reipublicæ admodum perniciosum, apostolicæque sedi iniuriū, & antiquæ consuetudinis apprimè laudabilis eneruatiuum. utpote illud ipsum: quo publica literarum studia & celebres damnat academias (ad quas undiquaque confluunt, capeffendæ disciplinæ gratia, studiosi) tanquam malorum omnium sentinam, morum que corruptelam. Verum hoc ipsum etiam à suo didicit Viclefo: improborum suorum dogmatum magistro & duce, qui inter quinque & quadraginta articulos in sacrosancta

I 3 synodo

Viclefus